

Møteinnkalling

Utvalg:	Stabbursdalen nasjonalparkstyre/Rávttošvuomi álbmotmeahccestivra
Møtested:	Telefonmøte
Dato:	05.05.2015
Tidspunkt:	10:00 – 11.00

Ved eventuelt forfall er representantene selv ansvarlige for å gi vararepresentanten beskjed om å delta på møtet.

Nasjonalparkforvalter er tilgjengelig på telefon 78 95 03 77 / 409 12 470 eller e-post stabbursdalen@fylkesmannen.no.

Saksliste

Utvalgs-saksnr.	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr.
ST 10/2015	Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet		
ST 11/2015	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 12/2015	Valg av underskrivere		
RS 3/2015	Orienteringer		
ST 13/2015	Søknad om dispensasjon til motorferdsel og hensetting av gompi i Stabbursdalen nasjonalpark		2015/1565

RS 3/2015 Orienteringer

- Orientering om møtet med arbeidsgruppen om håndtering av beiteskader i furuskogen i Stabbursdalen
- Orientering om merkevarestrategien og besøksforvaltning.
- Orientering om prosjekter i bestillingsdialogen.

Arkivsaksnr: 2015/1565-0
Saksbehandler: Karoline Salmila
Dato: 23.04.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Stabbursdalen nasjonalparkstyre	ST 13/2015	05.05.2015

Søknad om dispensasjon til motorferdsel i Stabbursdalen nasjonalpark - Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Forvalters innstilling

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gir Stabbursdalen nasjonalparkstyre Norsk institutt for naturforskning (NINA) dispensasjon til motorferdsel med inntil to – 2 – snøskutere i Stabbursdalen nasjonalpark i forbindelse med et forskningsprosjekt om atferd på ørn og tamrein. NINA gis også dispensasjon til å ha en gompi midlertidig plassert i Stabbursdalen nasjonalpark og dispensasjon til opp til fire (4) landinger med helikopter i Stabbursdalen nasjonalpark.

Dispensasjonen er gitt med følgende vilkår:

- Kjøring med snøskuter kan utføres av Olaf Opgård og John Ivar Larsen i perioden 15. – 24. mai 2015.
- Landing med helikopter gjelder for frakt av gompi og ved et eventuelt behov for frakt av personell og utstyr i tidsperioden 15. mai – 2. juni 2015.
- Passasjerer ved helekopterflygningene må være tilknyttet og utføre et arbeid i sammenheng med prosjektet.
- All flyging til og fra landingspunkt skal foregå i en høyde på over 300 meter over bakken.
- Hensetting av gumpi gjelder for tidsperiode 15. mai – 2. juni 2015.
- Det skal innhentes dispensasjon til bruk av helikopter og snøskuter fra berørte kommuner.
- Det skal innhentes dispensasjon til hensetting av midlertidige byggverk av grunneier.
- Dette brevet skal medbringes i felt i tilfelle kontroll.
- Ferdsel, motorferdsel og annen aktivitet skal minimaliseres og skje på en slik måte at ørn påføres minst mulig forstyrrelse og stress. Unødvendig

forstyrrelse av annet plante og dyreliv, herunder reinflokker, i området skal unngås.

- Kjøringen med helikopter og snøskuter skal skje i dialog med Statens naturoppsyn (SNO). NINA er forpliktet til å rette seg etter eventuelle anvisninger fra SNO når det gjelder kjøre- og flygerute.
- Hvis værforhold forhindrer transport kan transporten utsettes av hensyn til helse og sikkerhet. Transporten skal da skje så snart værforholdene tillater det og SNO skal varsles om utsettelsen.
- Etter endt sesong skal en kort rapport fra årets aktivitet sendes til Stabbursdalen nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

Stabbursdalen nasjonalparkstyre mottok søknad fra Norsk institutt for naturforskning (NINA) den 22.04.2015 og en e-post med tilleggsopplysninger den 29.04.2015. NINA vil studere predasjon og åtselatferd hos ørn i kalvingsområde for tamrein i Stabbursdalen nasjonalpark. Prosjektet skal skje i samarbeid med Reinbeitedistrikt 16 og Láhtin siida. Dette prosjektet har de fått midler til gjennom forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovviltskader (FKT- prosjektet).

To personer på oppdrag fra NINA skal være i kalvingsområdet i perioden 15. mai til 24. mai 2015; Olaf Oppgård, Alta og John Ivar Larsen, Lyngen. I tillegg har Emil Halvorsrud i Porsanger kommune og Saga Svavarsdottir, Nesseby kommune i Næring og Rovviltprosjektet (www.nrfi.no) har fått i oppdrag fra styringsgruppa i prosjektet (Fylkesmannens miljø, landbruks- og Reindriftsavdelinger samt Rovviltnemnda), å bistå NINA i overvåkning av kongeørn i kalvingsområdet for rein i Stabbursdalen i kalvingsperioden for rein. De viderefører arbeidet med prosjektet i perioden 27. mai til 2. juni.

Under prosjektet ønsker de å benytte en gompie som base for å at observatørene ikke skal forstyrre eller påvirke atferden til ørn og rein under kalving. De vil frakte gompie inn fra Tverrelvdalen. De ønsker å ha gompie midlertidig plassert, først i et område mellom Navkajohka og Stabburelva og deretter på Vardánčokka. De vil frakte gompie ut enten ved Tverrelvdalen eller Stabbursnes. Snøforholdene under prosjektperioden er vurdert til å bli for dårlige til å få transportert gompie etter snøskuter i prosjektperioden. De søker derfor muligheten til å benytte helikopter til å transportere gompie. De søker også om å ha anledning til å transportere personale med utstyr i sammenheng med disse flygningene.

NINA søker om dispensasjon til bruk av snøskuter under oppdraget. Ved transport av personale/utstyr vil de kjøre ut og inn av nasjonalparken fra Tverrelvdalen til Navkajohka. De vil ellers begrense motorferdselen mest mulig i tilknytning til prosjektet, da motorferdselen kan bli forstyrrende for prosjektet. Det vil kun bli kjørt ved nødvendig behov i forhold til prosjektet, og det forutsetter at snøforholdet tillater motorferdselen.

Perioden NINA har behov for dispensasjon til skuterkjøring er 15. mai til 24. mai 2015. Det er planlagt landing med helikopter på følgende datoer: én landing den 15. mai, to landinger den 27. mai og én landing 2. juni. De har behov for hensetting av gompie i perioden fra 15. mai til og med 2. juni. De presiserer at alle disse datoene er

forbeholdt værforhold og må derfor kunne være justerbare hvis transport ikke vil kunne gjennomføres på de eksakte datoer.

Regelverk

Formålet med vernet av Stabbursdalen nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare en del av verdens nordligste furuskog, variert vassdragsnatur og gáisáene med et karakteristisk preg, samt geologiske forekomster og kulturminner.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Motorferdsel er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter jf. punkt 6.1 i verneforskriften. En eventuell dispensasjon til kjøring med snøskuter eller landing med helikopter kan i dette tilfellet kun gis med hjemmel i naturmangfoldloven (nml.) § 48, men da dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Forvaltningsmyndigheten skal blant annet særlig vurdere konsekvensene av en dispensasjon, for eksempel om andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag.

Gompi beskrives som midlertidige eller transportabel bygning med meier som gjør den mulig å trekke etter snøskuter om vinteren. Gompier er ikke registreringspliktige i kjøretøysregistret, jmfør eksempelvis § 5 i vedtekter til bygningsloven for Alta kommune, Finnmark. Midlertidige eller transportable bygninger må ikke plasseres slik at de hindrer allmenn ferdsel eller friluftsliv eller på annen måte fører til vesentlige ulemper for omgivelsene.

Naturmangfoldlovens prinsipper for offentlig beslutningstaking

Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan prinsippene i nml. §§ 8 – 12 er vurdert, jf. nml. § 7. I nml. § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jf. nml. § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml. § 10. Tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. nml. § 11. nml. § 12 omhandler miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

I verneforskrifter etter naturvernloven, herunder verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark, er det en generell dispensasjonsbestemmelse for vitenskapelige undersøkelser, denne bestemmelsen er ikke videreført i nml. Alle eksisterende verneforskrifter etter naturvernloven skal fortsatt gjelde, jmfør nml. § 77. Likevel gjelder nml. § 48 i stedet for den generelle dispensasjonsbestemmelsen i gjeldende verneforskrifter.

Dette innebærer at forvaltningsmyndigheten etter nml. § 48 kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig jf. punkt 6.4.2, dispensasjon for "vitenskapelige undersøkelser" i rundskrivet "Forvaltning av verneforskrifter". I rundskrivet heter det at forvaltningsmyndigheten alltid skal vurdere nytten av et forskningsprosjekt opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak og de ulemper forskningen ellers medfører. Det er først og fremst aktuelt å gi dispensasjon til tiltak når det er nødvendig for forskning. Forskningsaktiviteter som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde bør imidlertid kanaliseres utenfor verneområdet. Videre heter det at det vitenskapelige motivet bak vernet vil kunne begrunne en mer lempelig eller kurant dispensasjonspraksis når det ikke er tale om etablering av fast anlegg eller terrenginngrep i verneområdene.

Tiltak som bidrar til å fremme verneverdiene bør det som regel gis dispensasjon til, da slik bruk kan betraktes som et ledd i forvaltningen som utøves for å bevare verneverdiene.

Vurdering

Et viktig kriterium for å kunne innvilge en dispensasjon fra verneforskriften er som nevnt at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. I Stabbursdalen er formålet først og fremst å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander.

Kunnskap fra dette forskningsprosjektet vil være av stor verdi for rovviltforvaltningen i forhold til reindrifta i Finnmark. Samtidig kan det nevnes at det i høringsutkastet til den eldre forvaltningsplanen for Stabbursdalen var lagt opp til bevaringsmål for blant annet kongeørn. Tiltaket som er omsøkt er derfor viktig i forhold til kartleggingen og forskning på atferd til ørn i nasjonalparken. Det går frem av rundskrivet om forvaltning av verneforskrifter at det vil være kurant å gi dispensasjon i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser som bidrar til å fremme verneverdiene. Det er å anse som en fordel for både reindrifta og verneforvaltningen å vite mer om predasjonsatferd til ørn.

Naturmangfoldloven § 8 setter krav til at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på blant annet effekten av påvirkninger. Landing med helikopter og kjøring med snøskuter medfører forstyrrelse på dyrelivet, men den omsøkte aktiviteten vurderes til å være forholdsvis liten og det dreier seg ikke om en varig forstyrrelse. Den samlede belastningen økosystemet utsettes for vurderes således å være lav, jf. nml. § 10. Førre-var-prinsippet i nml. § 9 antas å være godt ivaretatt da kjøringen vil skje i dialog med lokalt SNO i nasjonalparken, i så måte kan lokalt SNO personell ivareta de områder som burde

unngås forstyrrelse. Nml. §§ 11 og 12 vil ikke være en problemstilling så lenge det settes vilkår som begrenser motorferdselen og hensetningsperioden av gompjen.

Det er i dette tilfellet ikke snakk om å etablere faste anlegg eller begå terrenginngrep i området. Gompi benyttes av reindriften som mobilt husvære under flyttinger med rein på vinterhalvåret. Dette er en transportabel bygning som er planlagt at kun skal være hensatt i nasjonalparken den begrensede perioden som forskningen pågår.

Påvirkningen som vil oppstå vil være kortvarig og det vil ikke sette varige spor, og tiltaket vurderes derfor isolert sett til ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig hvis motorferdselen med snøskuter og helikopter begrenses til det minimale, og gompjen tas ut rett etter feltperioden. Forvalter anser dette som et tiltak som bidrar til å fremme verneverdiene. Det bør derfor gis dispensasjon til tiltaket som kan betraktes som et ledd i forvaltningen som utøves for å bevare verneverdiene.

Forvalter forutsetter at NINA er i dialog med reindriften under hele forskningsperioden, for å avklare og gjøre reineiere forberedt før en eventuell forstyrrelse eller landing.

Dette med tanke på at reinen har kalvingsperiode. I verneområde for Stabbursdalen har Láhtin siida med følgende kontaktinformasjon:

- Láhtin-siida v/ Anna Ravna Gaup: Tlf. 418 55 018.